

Column Mathilde Bos docent verpleegkunde en verpleegkundige in de psychiatrie, www.mathildebos.schrijft.nl

Beroepstrots? Weg ermee!

Trots is het zusje van schaamte. Of het broertje, dat is eigenlijk waarschijnlijker. Vrouwen lijken zich sneller te schamen en mannen zijn eerder trots, ze lopen ook wat breder. Het verschil tussen trots en schaamte zie je aan de schouders. Trots maakt breed en schaamte maakt smalletjes, gebogen. Klaar om onmiddellijk weg te duiken of door de grond te zakken. Wat is dan de overeenkomst tussen trots en schaamte? Beiden zijn gericht op de buitenwereld. Degene die trots is – of zich schaamt – projecteert het oordeel over zichzelf in de ogen van de ander. 'Jij vindt mij geweldig' (trots) of 'jij vindt mij waardeloos' (schaamte). Goede kans overigens dat de ander niks vindt, maar dat terzijde. Bij trots en schaamte lijk je met de ander bezig, maar dat klopt niet. Je bent vervuld van jezelf, van je eigen oordeel, het is superegoцентриsch. En het is kinderachtig: 'papa, mama, kijk, ik kan fietsen zonder zijwieltjes!' En pas tevreden zijn als applaus volgt. Niet de kick kunnen voelen omdat fietsen zonder zijwieltjes mooi is, maar de kick voelen bij het applaus. Wat een afhankelijkheid.

Dit nummer gaat over beroepstrots, vandaar. En wat ik wil zeggen, is dat we moeten stoppen ons afhankelijk te maken van de norm die we zelf in de ogen van anderen projecteren. Wachten op applaus, het is een heilloze weg. Weg met de trots en weg met de schaamte. Een geëmancipeerde beroepsgroep bepaalt zelf de norm en smeekt niet om erkenning of applaus, maar houdt zich bezig met het werk en maakt zich daarvoor breed. Zo'n beroepsgroep eist daarvoor overigens vanzelfsprekend een fatsoenlijk loon en goede randvoorwaarden. Als we niet meer

zo met onszelf bezig zijn en met onze behoefte aan erkenning, dan kan de handrem eraf. De energie kan naar ons werk en kunnen we ons laten leiden door onze visie en ons rechtvaardigheidsgevoel. We worden kijker in plaats van bekekene, het maakt niet meer uit wat een ander ervan vindt. Wij weten wat we willen en bepalen zelf de koers.

We zullen ons groot en breed moeten maken. Niet voor onszelf of om erkenning te krijgen, o nee. We maken ons breed omdat we staan voor onze zaak: echt goede zorg verlenen waarin we de behoeften en belangen van onze patiënten centraal stellen. Individuele emancipatie is daarin nodig, want ongeëmancipeerde mensen maken een ongeëmancipeerde beroepsgroep. Daar kan geen extra opleiding, titel, registratie, kwaliteitsregister of imagocampagne iets aan doen. Emancipatie betekent: staan voor je werk en ophouden met navelstaren. 'Emancipate yourselves from mental slavery; none but ourselves can free our minds...' om met Bob Marley te spreken. Je bevrijden van de ogen van de ander kun je inderdaad alleen maar zelf. En als het lukt, is dat toch wel iets om... om... om... trots op te zijn. ■



Groetjes
Mathilde